

|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱ | <p><b>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.</b></p> <p>الف) جامع ترین و اصلی ترین هدف زندگی انسان، ..... است.</p> <p>پاسخ: نزدیکی و تقرب به خدا</p> <p>ب) اولین گام انسان برای حرکت در مسیر ..... ، ..... است.</p> <p>پاسخ: نزدیکی به خداوند متعال (هدف زندگی) *** خودشناسی (شناخت انسان)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ۲ | <p><b>درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.</b></p> <p>۱) نفس لوآمه یعنی نفس سرزنشگر که باعث می شود انسان در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد. ص <input checked="" type="checkbox"/> غ <input type="checkbox"/></p> <p>۲) رشد و کمال انسان با گام برداشتن به سوی هدف «شناخت انسان» میسر می شود. ص <input type="checkbox"/> غ <input checked="" type="checkbox"/></p> <p>۳) نفس امّاره عامل درونی فرمان دهنده به گناه است که دشمن ترین دشمن انسان است. ص <input checked="" type="checkbox"/> غ <input type="checkbox"/></p> <p>۴) خداشناسی سودمندترین دانش است. ص <input type="checkbox"/> غ <input checked="" type="checkbox"/></p> |
| ۳ | <p><b>رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری او جز با چه چیزی میسر نمی شود؟</b></p> <p>پاسخ: رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری انسان فقط با گام برداشتن به سوی نزدیکی و تقرب به خداوند میسر می شود.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ۴ | <p><b>خداوند چگونه متعال انسان را گرامی داشته است؟</b></p> <p>پاسخ: خداوند متعال با آفرینش آنچه در آسمانها و زمین است برای انسان، او را گرامی داشته است (جواب خلاصه: دادن نعمت های مادی و معنوی )</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| ۵ | <p><b>خداوند چگونه در نظام هستی جایگاه ویژه ای برای انسان قائل شده است ؟</b></p> <p>پاسخ: خداوند با قرار دادن توانایی بهره مندی از آنچه در آسمان ها و زمین برای انسان، جایگاه ویژه ای برای انسان قائل شده است.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ۶ | <p><b>خداوند برای اینکه انسان بتواند در مسیر رشد و کمال خود حرکت کند، چه چیزهایی در اختیار انسان قرار داده است؟</b></p> <p>پاسخ: سرمایه هایی در اختیارش قرار داده است؛ شناخت انسان و سرمایه هایش، در گام نخست و بهره گیری از آنها در گام بعد، عامل بسیار مهمی برای حرکت به سوی هدف است.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| ۷ | <p><b>سرمایه های وجودی (ویژه) انسان را نام ببرید؟</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | <p>پاسخ: اندیشه و تعقل ** اختیار و انتخاب ** سرشت خدانشناس ** گرایش به نیکی؛ بیزاری از بدی **<br/>نفس لوّامه ** هدایت و راهنمایی پیامبران و امامان</p>                                                                                                                                                                                                                    |
| ۸  | <p><b>آثار بهره‌مندی از سرمایه اندیشه و تعقل را بنویسید؟</b><br/>پاسخ: مسیر درست زندگی را از راه‌های غلط تشخیص دادند ** (۲) حقیقت زندگی را دریافتند ** (۳) از<br/>جهل و نادانی دور شدن ** (۴) ارج نهادن به نماز و مقام بندگی خداوند ** (۵) رهایی از آتش دوزخ و<br/>حق‌پذیری</p>                                                                                           |
| ۹  | <p><b>چرا انسان مسئول سرنوشت خود است؟</b><br/>پاسخ: زیرا خداوند، انسان را صاحب اراده و اختیار آفریده است</p>                                                                                                                                                                                                                                                              |
| ۱۰ | <p><b>دو پیام آیه ( اَنَا هَدَيْتَاهُ السَّبِيلَ اِمَّا شَاكِرًا وَاِمَّا كَفُورًا ) را بنویسید.</b><br/>پاسخ: هر کس مسئول سرنوشت خویش است و باید عاقبت کارهای خود را بر عهده بگیرد ** وظیفه<br/>انسان در برابر نعمت هدایت، شکرگزاری است، البته با اختیار آن‌را می‌تواند نپذیرد ** انسان ناسپاس<br/>(کفور) کسی است که راه هدایت الهی را دیده باشد و آن‌را انتخاب نکند</p> |
| ۱۱ | <p><b>راه رستگاری و دوری از شقاوت با کدام سرمایه ویژه چگونه شناخته می‌شود؟</b><br/>پاسخ: با قدرت اراده و اختیار</p>                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ۱۲ | <p><b>حدیث امام علی <small>علیه السلام</small> «هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر اینکه خدا را قبل از آن، بعد از آن<br/>و با آن دیدم» به کدام سرمایه ویژه انسان اشاره دارد؟</b><br/>پاسخ: سرشت خدانشناس</p>                                                                                                                                                                   |
| ۱۳ | <p><b>عامل دوری از خداوند چیست؟ چگونه خدا را در کنار خود می‌یابیم؟</b><br/>پاسخ: غفلت، سبب دوری ما (سرشت خدانشناس) از خداوند و فراموشی یاد او می‌شود ** با «بازگشت به<br/>خود» او را در کنار خود می‌یابیم.</p>                                                                                                                                                            |
| ۱۴ | <p><b>چرا خداوند متعال، شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را<br/>در انسان قرار داده است؟</b><br/>پاسخ: تا به خیر و نیکی رو آوریم و از گناه و زشتی پرهیزیم. از این روست که همه ما فضائی چون<br/>صداقت، عزّت نفس و عدالت را دوست داریم و از دورویی، حقارت نفس، ریا و ظلم بیزاریم.</p>                                                        |
| ۱۵ | <p><b>کدام عامل، سبب می‌شود که انسان در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آنگاه که به گناه<br/>آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید؟</b></p>                                                                                                                                                                                                    |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | پاسخ: «گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها»؛ قرآن کریم، عامل درونی این حالت را «نفس لوامه» یعنی «نفس سرزنشگر» نامیده و به آن سوگند خورده است.                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| ۱۶ | <b>در آیه «وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا» مراد از «ما سواها» چیست؟</b><br>پاسخ: منظور از «و ما سَوَّاهَا» خداوند متعال است که سامان‌دهی دو بُعد روحی و جسمی خداوند را انجام داده است.                                                                                                                                                                                                        |
| ۱۷ | <b>در آیه «وَنَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا» الهام فجور و تقوا به چه معناست؟</b><br>پاسخ: منظور از «الهام فجور و تقوا» یعنی انسان به صورت فطری به خوبی گرایش دارد و از بدی بیزار است.                                                                                                                                                                                                           |
| ۱۸ | <b>هدف و مسیر حرکت هر کس با چه چیزهایی هماهنگی دارد؟ توضیح دهید.</b><br>پاسخ: هدف و مسیر حرکت هر کس با <u>توانایی‌ها</u> و <u>سرمایه‌هایش</u> هماهنگی دارد. اگر کسی سرمایه‌ای اندک داشته باشد، به کاری کوچک روی می‌آورد. ولی هرچه سرمایه این شخص بیشتر شود، هدف‌های بزرگتری را می‌تواند مدنظر قرار دهد و به کارهای ارزشمندتری رو آورد                                                                                           |
| ۱۹ | <b>چرا هدف و مسیر انسان باید متفاوت از حیوانات و گیاهان باشد؟</b><br>پاسخ: انسان سرمایه‌های عظیم و ارزشمندی همچون عقل، وجدان و راهنمایان الهی و ... دارد؛ سرمایه‌هایی که حیوانات و گیاهان از آن برخوردار نیستند. از آنجا که ما بیش از حیوانات سرمایه و استعداد داریم، قطعاً هدف و مسیر ما نیز باید متفاوت از آنها و به وسعت سرمایه‌هایمان باشد.                                                                                 |
| ۲۰ | <b>اگر هدف از خلقت ما خوردن، خوابیدن و خوش بودن در این دنیای چند روزه بود، آیا به سرمایه‌هایی همچون عقل، وجدان و پیامبران نیاز داشتیم؟</b><br>پاسخ: عقلی که با دور اندیشی، ما را از خوشی‌های زودگذر منع می‌کند و وجدانی که با محکمه‌هایش، ما را از راحت‌طلبی باز می‌دارد. اگر بنا بر خوردن و خوابیدن باشد، حیوانات از ما خوش‌تر زندگی می‌کنند! چون نه عقل دارند که مانع آنان باشد و نه وجدانی که گاه و بیگاه آنان را سرزنش کند. |
| ۲۱ | <b>موانع رسیدن انسان به هدف کدام‌اند؟ نام ببرید.</b><br>پاسخ: عامل درونی (نفس اماره) *** عامل بیرونی (شیطان)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| ۲۲ | <b>دشمن‌ترین دشمن انسان، کدام است؟</b><br>پاسخ: همان نفسی که در درون انسان است.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| ۲۳ | <b>نفس اماره چگونه مانع رسیدن انسان به هدف می‌شود؟</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | پاسخ: انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی، به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می‌دارد.                                                                                                                                        |
| ۲۴ | <b>خداوند از عامل بیرونی انسان‌ها چگونه خبر می‌دهد؟</b><br>پاسخ: عاملی بیرونی که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده است که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد.                                                            |
| ۲۵ | <b>شیطان چگونه مانع انسان در رسیدن به هدف می‌شود؟</b><br>پاسخ: کار شیطان وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری در انسان‌ها ندارد.                                                                                                          |
| ۲۶ | <b>حق بودن وعده خداوند، اعتراف چه کسی در قیامت است؟</b><br>پاسخ: شیطان                                                                                                                                                                                   |
| ۲۷ | <b>کسانی که بعد از روشن شدن هدایت الهی به خدا پشت می‌کنند، چگونه توسط شیطان گمراه می‌شوند؟</b><br>پاسخ: شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت می‌دهد و آنان را با آرزوهای طولانی می‌فریبد.                                                                |
| ۲۸ | <b>شیطان به وسیله شراب و قمار چگونه مانع رسیدن به هدف می‌شود؟</b><br>پاسخ: شیطان به وسیله شراب و قمار، در میان انسان‌ها دشمنی و کینه ایجاد می‌کند و انسان‌ها را از یاد خدا و نماز باز می‌دارد.                                                           |
| ۲۹ | <b>آیا وجود شیطان، مانع اختیار و اراده ما در تصمیم‌گیری‌ها می‌شود؟ چرا؟</b><br>پاسخ: خیر، زیرا کار او فقط وسوسه کردن و فریب دادن و جز این کار، راه نفوذ دیگری در ما ندارد این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم و یا راه فریب را بر او می‌بندیم. |
| ۳۰ | <b>راه‌های نفوذ شیطان بر انسان را بنویسید؟</b><br>پاسخ: غفلت از خدا و یاد او ** مشغول کردن به شراب و قمار ** ایجاد کینه و دشمنی میان انسان‌ها ** زیبا و لذت‌بخش نشان دادن گناه ** سرگرم کردن به آرزوهای دنیایی                                           |